

■ DJUR

Han vill rädda gutefåret

Björn Hjernquist äger ursprungsbesättningen av gutefåret på Gotland. Just nu är han delaktig som representant för gutefåret i ett projekt där man vill försöka öka statusen för lantrasen genom att ursprungsskydda djuret geografiskt till Gotland.

– Det finns ingen bra ekonomi i att vara gutefårägare. Därför försöker vi hitta olika former för hur man kan stärka situationen. Ett sätt skulle kunna vara att man uppgraderar värdet av köttet, säger Björn Hjernquist och menar att slakterierna i dagsläget betalar väldigt lite eftersom djuret skiljer sig mycket från den framavlade rasen.

Vid slakt av ett gutefår ligger kilopriset mellan 18 och 23 kronor, till skillnad från det dubbla för ett vanligt lamm. Björn tror att en ursprungscertifiering skulle kunna hjälpa till att höja priset. Gutefår som går på naturbetesmarker och bara äter de speciella växterna får en väldigt speciell smak som skulle kunna uppskattas av konsumenter, menar han.

– Det är en gammal gotländsk mattradition och om vi kan få gutefåret ursprungscertifierat får köttet en fin stämpel som man kan ta med i marknadsföringen av djuret. Det skulle kunna stärka förutsättningarna för att hålla gutefår på Gotland, säger Björn Hjernquist som även är ordförande för rasföreningen GutefårAkademin.

BRISTVARA

Just nu är Björn med i en förundersökning tillsammans med Hushållningssällskapet på Gotland för att bena ut förutsättningarna kring certifieringen. Tanken är sedan att gutefårägarna på Gotland

Björn Hjernquist äger ursprungsbesättningen av gutefåret på Gotland. Han vill ursprungsskydda djuret till Gotland och hoppas att det ska höja värdet för rasen.

ska bilda en förening för att söka certifieringen från EU. Om allt går som man hoppas kommer djuren att vara certifierade till nästa slaktsäsong. Men certifieringen löser inte allt. Nästa utmaning blir att som gutefårägare använda det till sin fördel i marknadsföring, hitta slakterier som är positiva till att betala mer eller alternativt hitta egna

sätt att sälja köttet på. Även tillgången på djur kan bli en begränsning.

– Vi kommer aldrig komma upp i sådana volymer att vi kan sälja kött vidare till Stockholm eller Malmö. Det finns bara en begränsad mängd gutefår, så det kommer att bli en bristvara. Men då hoppas vi att det ska stimulera fler att börja hålla gutefår på naturbetesmarker på Gotland. Då gynnar det att både gutefåret och naturbetesmarkerna, säger Björn Hjernquist.

HOBBYVERKSAMHET

De flesta gutefårsbesättningar är i storleksordning 8-16 djur och räknas som hobbybesättningar.

– Men man kan säga att det är därför som det har fungerat. Skulle basen för gutefåren ha varit de här stora produktionsbesättningarna hade de aldrig överlevt. Då hade företagen gått i konkurs på grund av hur prissättningen är, säger Björn Hjernquist.

De flesta gutefåren i Sverige finns dessutom på fastlan-

det och inte alls på Gotland. Även om fler gutefår bor utanför Gotland kommer dessa får inte att kunna ta del av ursprungscertifieringen.

– Man skulle kunna säga att det är ett problem för gutefåret att det är så. Men det vi vill göra är att stärka bevarandet av gutefåret på Gotland. För gutefårägarna är det kanske inte så bra, men för rasen är det viktigt att man kan bevara den under de gamla förutsättningarna på Gotland, säger Björn Hjernquist.

UTNYTTJA NÄRINGEN

Björns besättning är en av de största i Sverige och räknas som ursprungsbesättningen till gutefåret. Djuren betar på Lilla Karlsö, en ö som ligger en bit utanför Gotlands västkust. Den speciella växtligheten där och på andra naturbetesmarker runt om på ön är något som passar gutefåret bra.

– De har en förmåga att ta upp näring i lite mindre näringsrika växtarter, i jämförelse med får som är framavlade för att äta soja och

Sedan i början av 50-talet har gutefår betat ute på Lilla Karlsö. 1987 tog Björn Hjernquist över besättningen som betar på ön. Han tycker att det är viktigt att de kan fortsätta att vara där även om det inte är helt problemfritt att beta på en ö eller på ett naturreservat.

högproduktiv vallföda. De primitiva djuren som går på naturbetesmarker betar sådana växter som naturligt innehåller mineraler och tiamin, som gör att de får ett bra och starkt immunförsvar, något man inte får hos produktionsraserna på samma sätt. Där måste man kompensera med läkemedel, säger Björn.

Han menar att det är

något som inte behövs gör i samma omfattning på lantraserna, även om ägarerna måste hålla koll och behålla om någon parasit dyker upp. Björn menar att om gutefåren får rätt förutsättningar, stora utrymmen och bra tillgång till mat, är de tuffare än vanliga får och duktigare att ta tillvara näringen. M framtiden är bräcklig.

– Förutsättningen för

LJM
Agro
www.ljm.dk

- UTGÖDSLINGAR
- DRÄNKBARA GÖDSELPUMPAR
- DRÄNKBARA GÖDSELMRÖRARE
- ...HÖG KVALITET!

IMPORTÖR:
 Alega Teknik
0451-70 90 38
www.alegateknik.se

